

Kocaeli Üniversitesi Tıp Fakültesi
Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Anabilim Dalı

Çocuk Gastroenteroloji BD ve Çocuk Alerji İmmunoloji BD
Olgu Sunumu
15.02.2022

Sunucular: Dr. Gizem Gürpınar, Dr. Gül Zafer
Sunum yöneticileri: Dr. Mert Şengün, Dr. Esra Ece Kaya

Hasta başı tartışma

Çocuk Acil Servis'e kusma-İshal yakınmaları ile başvuran 1 yaş altı iki olgu üzerinden kusma ve ishal yakınması olan 1 yaş altı çocukların ayırıcı tanısı tartışılacaktır.

Olgu 1

32 günlük Down sendromu tanılı kız bebek^{2450g}

Aynı gün içinde başlayan kusma, ishal, emmeme, hareketlerinde azalma^{3200g}

→ Çocuk Acil başvurusu

Taşikardi, hipotansiyon →

Serum fizyolojik (iv) + Antibiyotik (Vankomisin, Meropenem) → Yoğun Bakım sevki

Ayırıcı tanı ve tartışma

Lökosit 20.000/μL, PNL 17.400/μL, Trombosit 271.000 /μL, Hg 15g/dL

Kan şekeri 182mg/dL, Üre 13mg/dL, Kreatinin 0,44mg/dL, Albümin 28g/L

Na 138mmol/L, K 4,19mmol/L, Cl 109mmol/L

Ca 9,49mg/dL, P 7,62mg/dL, Mg 3,63mg/dL

AST 38 U/L, ALT 19 U/L, total bilirübin 0,8mg/dL

CRP 9,22mg/L

pH 7,15, pCO2 49mmHg, pO2 32mmHg, Laktat 49 mg/dL (), MetHg %2.7, HCO3 14,3

Yaşamsal bulgular ve acil yönetim

Derin öykü

37+5 gestasyon haftasında 2500 gr sezaryen operasyonu ile doğmuş.

Anne baba akraba değil. Bilinen hastalık öyküsü yok. Üç yaşında erkek kardeş sağlıklı.

Beslenme: Anne sütü, ilk günlerden itibaren seyrek aralıklı mama (genellikle hastaneye tetkik için gelirken yolda gerek duymuşlar)

26 günlük iken 5 kez fışkırır tarzda kusma, 20 kez ishal ile beş gün **yatırılmış ve düzelmiş.**

Eve geldiklerinde annenin sütünün olmadığını düşünüp 30ml mama vermişler. Kırk dakika sonra bebek kusmaya başlamış, ardından defalarca bol sulu dışkı yapmaya başlamış ve Çocuk Acil Servis'e bu sunumda anılan başvuruyu yapmışlar.

Yaşamsal bulgular ve acil yönetim

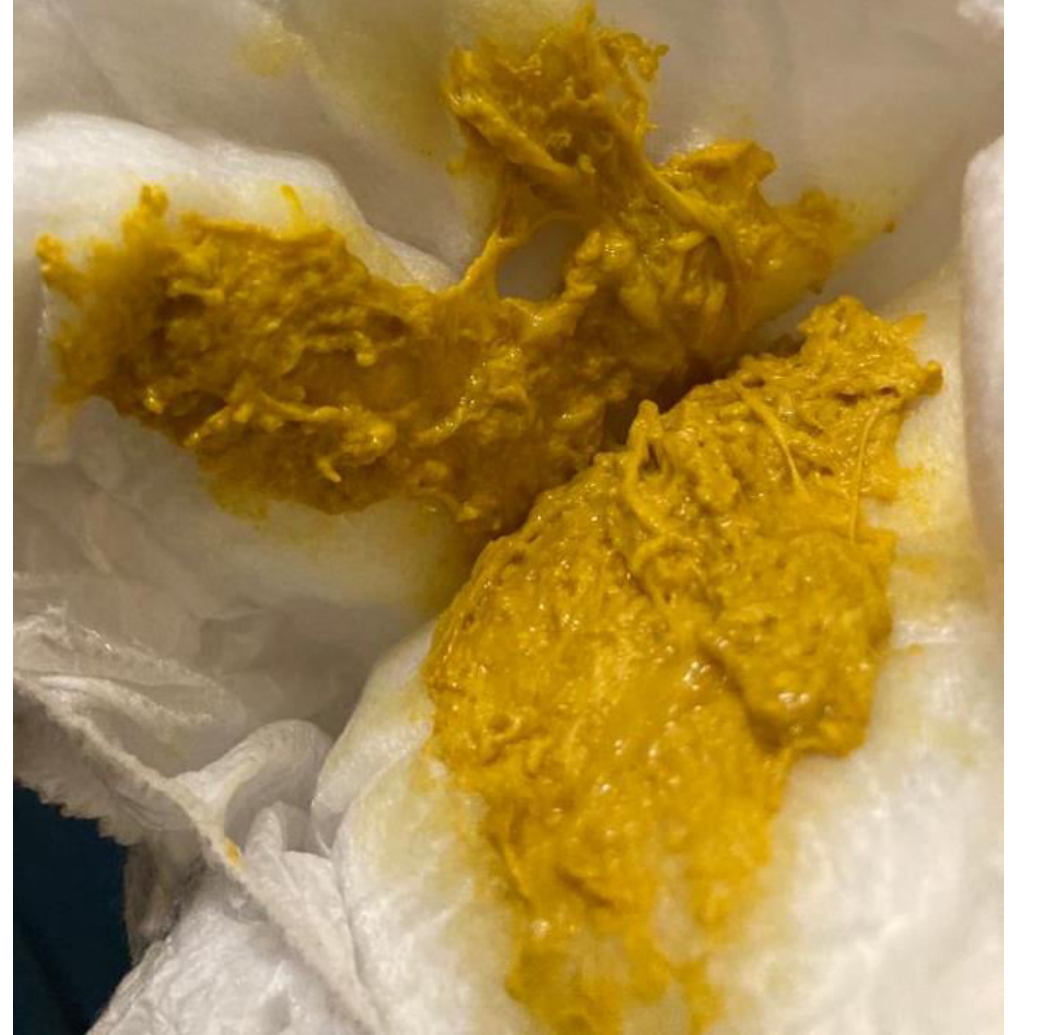
Derin öykü

Doğum	12 günlük	19 günlük	25 günlük	26 günlük	26-29 günlük	31 günlük	32 günlük
2450g	Yakınmasız 2800g	4 gündür fışkırır tarzda kusma 2950g	Yakınmasız 3800g	İshal, 20-25 bez (GİS panel negatif)	Yakınmaları 3 günde geçmiş	Yakınmasız	Kusma, çok sayıda sulu dışkı
	Poliklinik	Acil Servis	Poliklinik	Acil Servis	Yatış		Acil Servis
Kan gazı (pH/HCO3)		7.32/12,8 7.46/20		7.32/15			7.156/14
Laktat mg/dL		13 12 (4-20)		13			49
MetHg		%4 (0,4-1.5) %1.6		%4			%2,7
Na/K/Cl mmol/L		138/4,5/132		146/5/122	138/4/114		138/4/109
Kan şekeri mg/dL	80	79		86			182
Albümin g/L	34	32		39	30		28
T bil/D bil Mg/dL	7/0.31	4,14/0,7		3,2/1,1			
Üre/Kreatinin mg/dL	12/0.28	12/0,3		12/0,4			
AST/ALT U/L		28/10		30/11			
Lök/Hg/Plt	7280/17 /210.000	10.000/15 /186.000		7500/14 /306.000			20.000/15 /271.000
İdrar (pH/Dansite)		6/1035		6/1035			
İdrar nitrit/keton		Neg/Neg		Neg/Neg			

İshal olduğunda ...

İshali geçtiğinde ...

T.C.
KOCAELİ ÜNİVERSİTESİ

A KAPISI

Olgu 2

8 aylık kız bebek

Aynı gün içinde başlayan kusma ardışık 5-6 kusma, susuzluk, halsizlik

→ Çocuk Acil başvurusu

Dehidrate bulunup sıvı takılmak istenmiş. Bu arada anne sütü almış. Yakınmaları gerileyince bir süre gözlemin ardından eve gönderilmiş.

Ayırıcı tanı ve tartışma

38+3 gestasyon haftasında 3150 gr ile doğmuş.

Spina bifida operasyonu (1 günlük)

Kusma (6 aylık) (yumurta sarısından 2-3 saat sonra, 2 kez)

Kusma (6-7 aylık) (ikinci yumurta sarısı denemesi, 2 saat sonra 2-3 kez)

Covid (+), bronşiolit (7.5 aylık)

Kusma (8 aylık) (Yumurta sarısı içeren çorba, 1-2 saat sonra, ardışık kusmalar, halsizlik ile bu sunumda anılan Acil Servis başvurusu yapılmış.

Yaşamsal bulgular ve acil yönetim

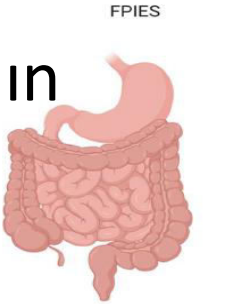

Derin öykü

Besin protein ilişkili enterokolit sendromu (BPİES)

- Besin protein ilişkili enterokolit sendromu(BPİES) İg E aracılı olmayan , ağır ve şoka neden olabilen bir hücre aracılı besin alerjisidir.
- Süt çocuğunda tipik olarak besini aldıktan yaklaşık 1-4 saat sonra inatçı tekraralayan kusmalar başlar. Genellikle sonrasında letarji, solukluk ve ishal de oluşur.
- Anaflaksiden farkı gecikmeli başlangıç, cilt ve solunum semptomlarının olmaması ile ayırt edilebilir.

Besin protein ilişkili enterokolit sendromu (BPİES)

- Ağır olgularda hipotermi, methemoglobinemi, asidemi ve hipotansiyon gelişerek sepsisi taklit edebilir.
- BPİES bulgularının ağırlığı tetikleyen besinin sıklığı miktarı ve hastanın yaşına bağlı değişmekte.

Başlangıç yaşı			
Erken	9 aydan küçük		
Geç	9 aydan büyük		
Şiddeti			
Hafif-orta	Tekrarlayan kusma +/- ishal, solukluk, hafif letarji		
Ağır	Tekrarlayan projektıl kusma +/- ishal, solukluk, letarji, dehidratasyon, şok, methemoglobinemi, metabolik asidoz		
Semptomların süre ve zamanlaması			
Akut	Aralıklı gıda maruziyeti sonrası, 1-4 saat içinde kusma başlar, letarji ve solukluk eşlik eder. 24 saat içinde genelde 5-10 saatte ishal başlar. Gıdanın diyetten uzaklaştırılması ile 24 saat içinde semptomlar düzelir. Büyüme normaldir ve tetikleyen gıdanın eliminasyonu boyunca hasta asemptomatiktir.		
Kronik	Günlük alınan gıda ile oluşur (süt ya da soya bazlı mama ile beslenen infantlar), semptomlar aralıklı kusma, kronik ishal, az tartı alımı ya da büyüme gelişme geriliğidir. Aminoasit bazlı mamaya geçişle 3-10 gün içinde düzelir. Ağır vakalarda geçici olarak beslenmenin durdurulması, ıv sıvı gerekebilir. Tetikleyici gıdayı bir süre ara verdikten sonra almak akut semptomlara neden olabilir		
Ig E			
Klasik	Besin spesifik, IgE negatif		
Atipik	Besin spesifik, IgE pozitif		

Besin protein ilişkili enterokolit sendromu (BPİES)

- En sık tetikleyen gıdalar
  - İnek sütü
  - Soya
  - Tahıllar (pirinç, yulaf)
- Tek bir veya çoklu gıda tetikleyebilir
- Sıklıklar coğrafi bölgelere göre değişmektedir.
- BPİES ile birlikte IgE ilişkili bir gıda alerjisi de olabilir ya da sonrasında takipte gelişebilir.

Besin protein ilişkili enterokolit sendromu (BPİES)

- Tanı öncelikle klinik öykü ve şüphelenilen gıdanın uzaklaştırılması ile semptomların düzelmesi ile konur.
- Öykü net değil ise diğer ayırıcı tanılar dışlandıktan sonra besinin hastane koşullarında ve damar yolu açılarak oral olarak tekrar verilmesi ile tanı doğrulanır.
- Tanı için spesifik bir laboratuvar testi ya da spesifik bir prosedür yoktur.

Besin protein ilişkili enterokolit sendromu (BPİES)

- Enfeksiyöz gastroenteritler
- Sepsis
- Anafilaksi
- Metabolik hastalık
- Nörolojik hastalık
- Hirschprung hastalığı
- Pilon stenozu
- Volvulus
- İnvaginasyon
- Gastroözofageal reflü
- Eozinofilik gastroenteropatiler
- İmmün enteropatiler

Ayırıcı Tanı

Besin protein ilişkili enterokolit sendromu (BPİES)

- Hastalığın düzelmesini değerlendirmek için son reaksiyondan en az 12-18 ay geçtikten sonra medikal gözlem altında oral olarak tetikleyen gıda tekrar verilmelidir.
- Oral besinin tekrar verilmesi testi sırasında hasta hastanede yakın medikal gözlemde olmalı ve intravenöz güvenli damar yolu açılmalıdır.
- Çalışmalarda saptanan hastalığın düzelme süresi toplumlara göre farklılık göstermektedir: USA' de 3 yaş, Kore'de 10 ay, İsrail'de 30 ay.

Prognoz

- Spesifik Ig E pozitifliği olan hastalarda hastalığın seyri daha uzun olabilmekte.

Kaynaklar

- International consensus guidelines for the diagnosis and management of food protein–induced enterocolitis syndrome: Executive summary—Workgroup Report of the Adverse Reactions to Foods Committee, American Academy of Allergy, Asthma & Immunology, J Allergy Clin Immunol 2017;139:1111-26.
- Food Protein-Induced Enterocolitis Syndrome (FPIES): Review of Recent Guidelines, Current Allergy and Asthma Reports (2018) 18: 28
- Food Protein–Induced Enterocolitis Syndrome, J Investig Allergol Clin Immunol 2017; Vol. 27(1): 1-18